

Nr 198.

Av herrar **Hage** och **Samuelsson**, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående uppförande i Luleå av byggnader för statens behov.

Under de senaste åren har det vid flera tillfällen på allvar varit tal om att för statens räkning åstadkomma administrations- och bostadsbyggnader i Luleå. Så har det från statens sida förelegat ett förslag om att bygga en administrationsbyggnad, som bl. a. skulle innehålla postkontor och expedition för överjägmästareexpeditionerna samt bostadslägenheter. Detta förslag fullföljdes emellertid ej. Det har dessutom förelegat förslag om uppförande av en byggnad för domkapitlet. Detta förslag har ej heller resulterat i något beslut. Så har förelegat ett förslag om att statens järnvägars änke- och pupillkassa skulle bygga ett bostadshus, som skulle uthyras till järnvägspersonalen, varav ett mycket betydande antal finns placerat i staden. Detta förslag föll på grund av motstånd från järnvägsstyrelsen. Utöver detta har telegrafverkets lokala myndigheter i Luleå gjort framställning om byggande av ett hus främst för den ganska talrika personal, som har anställning hos verket. Avslag även här, i det att kungl. telegrafstyrelsen ansett sig ej böra framföra saken till Kungl. Maj:t. Slutligen har såväl stadens hyresgästförening som stadsfullmäktige med hänsyn till bostadsbristen samt med hänsyn därtill, att vissa statsverk — som postverket och telegrafverket — icke alls samt statens järnvägar icke i förhållande till den i Luleå placerade personalens antal medverkat till ökad bostadsproduktion, framfört krav såväl till Kungl. Maj:t som till de resp. kommunikationsverkens styrelser på statsanslag till bostadsbyggande — dock utan resultat, trots att stadsfullmäktige förklarat sig villiga att tillsläppa tomt för byggnaderna.

Däremot har statsverket vidtagit åtgärder, som komma att leda till, att befintliga bostadslägenheter minskas i staden och att bostadsbristen i någon mån ökas. Statsverket har nämligen, i stället för att bygga nya hus, inköpt dels ett hus för domkapitlet, dels ett hus till postkontor. Det sistnämnda för övrigt liggande synnerligen olämpligt till, om jämförelse göres med det läge, som postkontoret *nu* har. Med andra ord sagt, staten har ej fullföljt de planer på byggande i Luleå, som varit uppe och vilka säkerligen torde ha grundat sig på en uppfattning, som en tid funnits inom resp. statsverk, nämligen att staten hade en viss skyldighet att sörja för till-

komsten av administrationslokaler och bostadslägenheter för den synnerligen talrika personalen, på samma gång som detta låge i statens eget intresse.

Nu skulle det emellertid ej vara så synnerligen mycket att säga härom, d. v. s. att staten ej gjort allvar av sina planer, om det vore så, att bostadstillgången vore god i samhället. Men så är ej fallet. Tvärtom existerar i staden en betydande bostadsbrist, trots att staden själv tagit på sig mycket betydande ekonomiska bördor för bostadsbristens avhjälpande. Staden är också synnerligen betyngd av tagna lån och kommunalskatten är synnerligen hög, i det att den under de senaste tiderna kretsat omkring 9 till 10 kronor. Det kan därför synas rimligt, att staten gör allvar av de planer, som vid upprepade tillfällen, som förut omnämnts, varit uppe från statens sida att bygga i Luleå, ty givetvis har bostadsbristen i viss mån sin orsak i tillvaron av en mångfald av statsinstitutioner, vilket sistnämnda förhållande även existerar till exempel i det närbelägna Boden, där dock staten byggt bostäder och hus för administration m. m. i en betydligt större utsträckning, vilket väl även i någon mån torde vara orsaken till, att sistnämnda samhälle har det bättre ställt med avseende på bostadstillgång m. m.

Inom Luleå är det däremot helt annorlunda ställt med bostadstillgången. Där är, som redan förut nämnts, en ganska betydande bostadsbrist, särskilt om hänsyn skall tagas därtill, att det existerar ett stort antal mindrevärdiga och rent av hälsofarliga bostäder, som måste rivas, varjämte en del bostäder torde komma bort vid en del gaturegleringar m. m., vilka nu pågå.

Denna bostadsbrist — som särskilt kom till synes den 1 oktober förra året, då staden måste inhysa en hel del familjer i synnerligen olämpliga bostäder, varjämte placering av flera familjer i *en* bostad även måste tillgripas, under det att en framställning att få använda ett staten tillhörigt hus, som stod tomt, avvisades, — uppgår, enligt en uppgift från stadens hyresförmedlingsnämnd, till omkring 120 lägenheter, vilket är en ganska betydande bostadsbrist för ett samhälle med omkring 11,000 invånare — i verkligheten torde denna bostadsbrist vara åtskilligt större, om hänsyn tages därtill, att ett ej obetydligt antal personer, som ha sysselsättning inom staden, nödgas bosätta sig inom Neder-Luleå församling, på långt avstånd från tjänstgöringsplatsen. Så är t. ex. fallet med en del befattningshavare vid telegrafverket, vilket framkom vid en utredning, som skedde inom nämnda verk och som lades till grund för ovan nämnda framställning från verket, att det skulle byggas ett bostadshus, då det för verkets personal erfordrades ett 40-tal rum och 23 kök. (Det kunde i det sammanhanget ifrågasättas, om ej huset även borde innehålla tjänstelokaler för telegrafverket, som nu åtminstone för en del av sina lokaler nödgas erlagga en mycket stor hyra, vilket blivit en följd av den i riks-

dagen påtalade åtgärden att kasta ut en del av telegrafverket ur riksbankhuset för att bereda bostad åt en tjänsteman).

Givetvis skulle det vara önskligt, om beslut om anslag för här förmälda ändamål av riksdagen kunde fattas under *denna* riksdag. Men då inga mera ingående utarbetade förslag med kostnadsberäkningar föreligga, och då en närmare granskning av frågan, som berör flera verk, torde vara behövlig, vilja vi — under uttalande, att frågan om användandet av ett nu i Luleå befintligt men oanvänt f. d. landsstatshus även bör i detta sammanhang upptagas till prövning — inskränka oss till att begära en utredning av frågan i sin helhet.

Det hemställas alltså,

att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa, att Kungl. Maj:t — med utgångspunkt särskilt från det flertal av projekt, som under de senare åren framförts och även från statsverket framkommit, att i Luleå uppföra byggnader, behövliga som tjänstelokaler och som bostäder åt statspersonal — måtte göra en utredning om behovet och nödvändigheten av att i Luleå med statsmedel uppföra byggnader av ovan nämnt slag, ävensom vidtaga de åtgärder, vartill utredningen kan föranleda.

Stockholm den 21 januari 1924.

Ernst Hage.

Rob. Samuelsson.